

در پایان معاملات دیروز شاخص کل بورس با رشد ۱۰ هزار و ۴۶۸ واحدی رویه‌رو شد و به رقم یک میلیون و ۵۰۳ هزار و ۴۰۸ واحد رسید. شاخص کل هموزن نیز ۸۲۱ واحد عقب‌نشینی کرد و به رقم ۳۹۷ هزار و ۵۷۴ واحد رسید. همچنین دیروز معامله‌گران در بورس تهران بیش از ۱۷۱ میلیارد برگه سهام به ارزش ۹ هزار و ۷۲۲ میلیارد تومان داد و ستد کردند. در پایان، ارزش بازار نقدی بورس تهران به بیش از ۵ میلیون و ۶۴۸ هزار میلیارد تومان رسید.

روایت روحانی از تحریم‌های فعلی و مقایسه آن با تحریم‌های دوره‌های قبل

قبل از من اوضاع بهتر بود!

روحانی: دولت قبل (در دوران تحریم)، حداقل روزانه یک میلیون بشکه نفت با قیمت ۱۲۰ دلار صادر می‌کرد؛ بانک‌ها هم شرایط بهتری داشتند

گروه اقتصادی: جلسه هیأت دولت مطابق روال چهارشنبه‌ها روز گذشته برگزار شد. با این حال اظهارات رئیس جمهور در جلسه دیروز حاشیه‌های بسیاری به پا کرد. حسن روحانی شروع جنگ اقتصادی را از سال ۹۷ دانست و فشارهای پیش از این را صرفاً تحریم خطاب کرد. اظهارات حسن روحانی به گونه‌ای بود که اوضاع پیش از وی بهتر بوده است.

حسن روحانی در این جلسه با اشاره به تحریم‌های کنونی گفت: بار اصلی تأمین ارز در سال‌های قبل مساله نفت، ميعانات و گاز بود اما شرایط ما مثل سابق نیست. برخی دوستان که در فضای مجازی اشاره کرده و می‌گویند قبل از این دولت، ایران تحریم بود و اکنون هم در تحریم هستیم و بعد می‌گویند شما می‌گفتید مشکلات به خاطر مدیریت است و امروز هم تحریم هستیم، امروز را چه می‌گویید، باید گفت جنگ اقتصادی در این ۳ سال بوده است. روحانی با بیان اینکه در سال‌های گذشته تحریم بودیم و نه جنگ اقتصادی، یادآور شد: در دوران قبل، دولت حداقل روزانه یک میلیون بشکه نفت با قیمت ۱۲۰ دلار صادر می‌کرد. سال ۹۲ قیمت نفت که کاهش یافت، هر بشکه نفت ۱۰۴ دلار بود، بانک‌های ما در شرایط امروز نبودند و شرایط بهتری داشتند و ما ادامه داد: در دولت یازدهم شرایط بهتر بود و از لیست سیاه FATF خارج شدیم و متأسفانه مشکلاتی برای

ما ایجاد شد، زیرا لوائح چهار گانه دولت دچار مشکل شد که مورد تأکید دولت و جلسه سران ۳ قوه بود. رئیس جمهور با بیان اینکه در بخش‌های صادرات امثال نفت با مشکلات بزرگ‌تری روبرو هستیم، عنوان کرد: صادرات کالاهای دیگر باید این مساله را جبران کند. این مساله می‌تواند صادرات بخش‌های غیرنفتی باشد.

روحانی تصریح کرد: نیازمندی ارزی دستگاه‌های کشور با آنچه امروز برای آنها تأمین می‌شود مقداری فاصله دارد که شرایط موجود باعث ایجاد فاصله شده است. در بسیاری از مشکلات امروز باید آدرس صحیح به مردم بدهیم که چرا این مشکلات وجود دارد. یک مشکلات ساختاری از قدیم بوده و ممکن است مشکلات مدیریتی هم وجود داشته باشد، مهم این است که باید ببینیم درصد اینها در این شرایط جنگ اقتصادی [به چه میزان است: برخی دوباره شرایط کنونی را با شرایط تحریم مقایسه نکنند. رئیس دولت دوازدهم گفت: در شرایط جنگی قرار داریم که از سال ۱۳۹۷ آغاز شده است؛ واقعیت‌های جامعه را تحریف نکنیم. همان طور که رهبری فرمودند واقعیت‌های دفاع مقدس نباید تحریف شود، امروز هم در جنگ اقتصادی واقعیت‌ها نباید تحریف شود، باید به همان صورتی که هست مبدا تاریخ و مقدار مشکلات] برای مردم تبیین شود.

مگر فروش نفت قرار نبود به صفر برسد؟

یعنی از ۲ میلیون بشکه به عددی پایین‌تر از یک میلیون بشکه رسیده بودیم. ظرفیت افزوده بود: با تلاش مسؤولان و مقاومت مردم ایران نه تنها روند کاهش فروش نفت متوقف شد، بلکه در حال حاضر با توجه به وضعیت بد بازارهای جهانی فروش نفت ما به بالاتر از ۲ میلیون بشکه رسیده است که این خود یک دستاورد عظیم برای کشور محسوب می‌شود. وی ضمن تشکر از هدایت‌ها و راهنمایی‌هایی رهبر معظم انقلاب اظهار داشته بود: نباید اینگونه تصور شود که اگر شرایط سال‌های گذشته ادامه پیدا می‌کرد امروز در وضعیت فعلی قرار داشتیم. امروز در دولت و همچنین در تیم مذاکره‌کننده خوشحالم تلاش‌های مان باعث شده شرایط گذشته فراموش شود.

با این تفاسیر پیش از هر اتفاقی حسن روحانی باید درباره این تضاد گفتنی خود پاسخگو باشد؛ دولت قبل شرایط خوبی در فروش نفت داشت یا اینکه شرایط به گونه‌ای بود که فروش نفت در حال رسیدن به صفر بود؟ واقعیت اینجاست که تحریم‌های ابتدای دهه ۹۰ بسیار سنگین‌تر از شرایط کنونی بود به طوری که در کنار تحریم‌های آمریکا، تحریم‌های سازمان ملل و اتحادیه اروپایی هم بر اعمال شده بود اما در آن شرایط هم دولت قبل عملکرد بهتری داشت. به دولت فعلی داشت. این نکته را هم نباید فراموش کرد که هیچ‌گاه سایه تحریم نفتی از روی ایران برآشته نشده است. حتی در زمان برجام هم آمریکایی‌ها با دست از تحریم ایران برنداشتن، بلکه به دولت اجازه دادند زمان طلایی تغییرات و اصلاحات اساسی در اقتصاد را از دست بدهد و در سایه خام‌فروشی به خواب فرو رود که مرحله دوم تحریم‌های آنها با تأثیرگذاری بیشتری اجرایی شود. به طور خلاصه شرایط کنونی سراسر مولود استراتژی و سیاست‌های دولتی است که علاقه دارد ریشه تمام مشکلات و ایضا راه‌حل‌ها را در خارج از مرزها ببیند.

تحریم‌های قبلی جنگ نبود؟

روحانی در بخش دیگری از اظهارات خود، صرفاً تحریم‌های کنونی را مصداق جنگ اقتصادی عنوان کرد. این در حالی است که با خروج یکجانبه آمریکا از برجام، صرفاً تحریم‌های قبلی علیه کشور بازگشت. به عبارت دیگر تحریم‌های فعلی، همان تحریم‌هایی است که در دوره قبلی به کشور تحمیل شده و اکنون صرفاً برای دومین بار اجرا شده است. در واقع حسن روحانی سعی دارد با القای این گزاره که «تحریم‌های فعلی به مراتب سنگین‌تر از تحریم‌های دور گذشته است»، ناکارآمدی دولت خود را متوجه عامل بیرونی کرده و وضعیت وخیم‌تر فعلی نسبت به دوره قبلی تحریم‌ها را توجیه کند. تقلیل شدت تحریم‌های دوره قبل البته در تناقض با سخنان پیشین دولتمردان فعلی است. پیش از این دولتمردان با هدف تمجید از کارنامه خود در مذاکرات، از تحریم‌های دوره قبل غولی

نفتی ماندن اقتصاد: عامل تشدید فشار اقتصادی

اشاره روحانی به نقش تحریم فروش نفت در پیدایش و تشدید مشکلات اقتصادی، یکی دیگر از آدرس‌های غلطی است که وی به مردم داد. روحانی در حالی به نقش تحریم نفت در تشدید مشکلات اقتصادی اشاره می‌کند که یکی از مهم‌ترین اقداماتی که دولت وی به آن بی‌توجه بود، کاهش وابستگی به نفت است. دولت یازدهم در حالی آغاز به کار کرد که انتظار می‌رفت از تجربه تحریم نفت عبرت گرفته و با تدوین لوائح کارشناسی نظام مالیاتی کشور را اصلاح اساسی کرده تا با افزایش سهم مالیات از بودجه، وابستگی دولت به درآمد حاصل از فروش نفت به کمترین میزان ممکن برسد.

با این حال دولت بدون توجه به این مهم، تمام تلاش خود را مصروف مذاکره برای رفع تحریم نفت کرده و از هر نوع اقدام برای اصلاح ساختارهای اقتصادی از جمله در حوزه مالیات طفره رفت. بی‌توجهی دولت به اصلاح نظام مالیاتی و کاستن از وابستگی بودجه به درآمد نفت به حدی بود که شائبه مانع‌تراشی عمدی دولت در اجرای اصلاحات اقتصادی هم مطرح شده است. پس از گذشت بیش از ۷ سال، دولت هیچ لایحه‌ای برای اصلاح نظام مالیاتی ارائه نکرده است. افزایش پایه‌های مالیاتی، حذف معافیت‌های بی‌حساب و هوشمندسازی تمام ارکان مالیاتی از جمله دسترسی حداکثری به اطلاعات تراکنش‌ها یا هدف کاهش فرار مالیاتی، برخی از مهم‌ترین موضوعاتی است که دولت از اجرای آنها شانه خالی کرد.

راه‌های دور زدن تحریم را چه کسی لو داد؟

موضوع افست فروش نفت در دوره کنونی تحریم نسبت به دوره قبلی یکی دیگر از مسائلی است که ریشه آن را به طور خاص باید در سیاست‌های دولت جست. دولت یازدهم بلافاصله پس از آغاز به کار، در حرکتی برنامهریزی‌شده اقدام به تخریب اقدامات دولت قبل در «تسام» حوزه‌ها کرد. یکی از اقدامات دولت قبل که با توجه دولتمردان کنونی مواجه شد، روش دور زدن تحریم فروش نفت بود. مسؤولان دولت تدبیر بهانه‌های مختلف، روش دولت پیشین برای دور زدن تحریم را مورد حمله قرار داده و زیر سوال بردند. مسؤولان دولت تدبیر به بهانه‌هایی همچون «فسادزا بودن»، «هزینه‌زا بودن» و... راه‌های دور زدن تحریم فروش نفت را مسدود کردند.

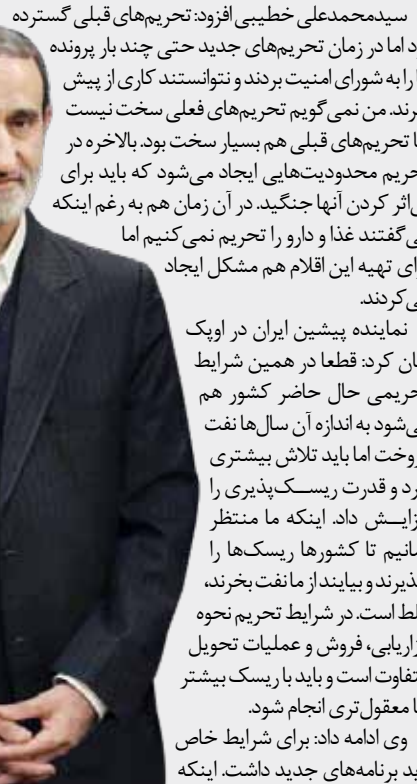
مسؤول اسبق فروش نفت ایران در گفت‌وگو با «وطن امروز»:

تحریم‌های پیشین از تحریم‌های حال حاضر گسترده‌تر بود

مدیر اسبق امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران درباره تفاوت‌های تحریم‌های حال حاضر کشور با تحریم‌های سال ۹۰ به «وطن امروز» گفت: تحریم‌های فعلی صرفاً تحریم‌های کشور آمریکا است و نهاد یا کشور دیگری ایران را تحریم نکرده اما تحریم‌های سال ۹۰ و ۹۱ شامل تحریم‌های سازمان ملل، شورای امنیت و اتحادیه اروپایی بود و کشورها یک اجماع بین‌المللی علیه ایران شکل داده بودند.

سیدمحمدعلی خطیبی افزود: تحریم‌های قبلی گسترده بود اما در زمان تحریم‌های جدید حتی چند بار پرونده ما را به شورای امنیت بردند و نتوانستند کاری از پیش ببرند. من نمی‌گویم تحریم‌های فعلی سخت نیست اما تحریم‌های قبلی هم بسیار سخت بود. بالاخره در تحریم محدودیت‌هایی ایجاد می‌شود که باید برای بی‌اثر کردن آنها جنگید. در آن زمان هم به رغم اینکه می‌گفتند غذا و دارو را تحریم نمی‌کنیم اما برای تهیه این اقلام هم مشکل ایجاد می‌کردند.

نماینده پیشین ایران در اوپک بیان کرد: قطعاً در همین شرایط تحریمی حال حاضر کشور هم می‌شود به اندازه ۱۰ سال‌ها نفت فروخت اما باید تلاش بیشتری کرد و قدرت ریسک‌پذیری را افزایش داد. اینکه ما منتظر بمانیم تا کشورها ریسک‌ها را بپذیرند و ببینند یا نفت بخزند، غلط است. در شرایط تحریم نحوه بازاریابی، فروش و عملیات تحویل متفاوت است و باید با ریسک بیشتر اما معقول‌تری انجام شود. وی ادامه داد: برای شرایط خاص باید برنامه‌های جدید داشت. اینکه

اخبار

مرغداران تنها ۳۰ درصد نهاده را به نرخ دولتی تهیه می‌کنند

این روزها قیمت نهاده خوراک دام و طیور در بازار تا ۵ برابر نرخ مصوب دولتی عرضه می‌شود و تولیدکنندگان از این مسأله بسیار نگرانند. آنها مشکل اصلی را در ضعف نظام توزیع نهاده می‌دانند. سعید مشایخی، مرغدار اصفهانی در این باره گفت: در حالی که تولیدکننده واقعی در تأمین نهاده خود مانده است اما برخی شرکت‌های دولتی هفته‌ای ۲ هزار تن نهاده دریافت می‌کنند. وی به فارس اظهار داشت: تنها ۳۰ درصد از خوراک طیور مورد نیاز را از مسیر توزیع دولتی دریافت می‌کنیم و بقیه را مجبور هستیم از بازار آزاد به قیمت‌های چند برابر خریداری کنیم. در این میان مسؤولان وزارت جهاد کشاورزی می‌گویند همه واردکنندگان نهاده را مکلف کرده‌اند که محصول وارداتی خود را در بازار گاه (سامانه توزیع خوراک دام طیور وزارت جهاد کشاورزی) ثبت کنند تا از مسیر قانونی توزیع شوند. مشایخی با بیان اینکه ۷۰ درصد نهاده‌های مورد نیاز از بازار آزاد خریداری می‌شود، گفت: چطور است که وزارت جهاد کشاورزی واردکنندگان را ملزم به ثبت میزان نهاده وارداتی در بازار گاه کرده اما همچنان بازار آزاد رونق بیشتری دارد. این نهاده‌های بازار آزاد از کجا می‌آید. در حالی که قیمت مصوب دولتی ذرت ۱۵۰۰ تومان است در بازار ۴۲۰۰ تومان به فروش می‌رسد. سویا هم که با قیمت ۳۷۰۰ تومان مصوب شده است، در بازار به قیمت ۱۴ هزار و ۵۰۰ تومان رسیده است.

نخستین دستور ویژه وزیر صمت برای رسیدگی به مشکلات واحدهای صنعتی

علیرضا رزم‌حسینی، وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت، سعید زرنزدی، معاون طرح و برنامه این وزارتخانه را مأمور رسیدگی به مشکلات واحدهای تولیدی در استان مازندران کرد. بر این اساس تیمی به سرپرستی معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت دیروز در استان مازندران حضور یافت و ضمن بازدید میدانی از واحدهای تولیدی و صنعتی، در جریان مشکلات صنعتی، معدنی و تجاری این استان قرار گرفت. در این بازدیدها استاندار، مازندران، نمایندگان مجلس و نمایندگان معاونت‌های مختلف وزارت صمت حضور داشتند.

قرار است در پایان این سفر، گزارشی به وزیر صنعت، معدن و تجارت ارائه شود. این اساس تیمی به سرپرستی معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت دیروز در استان مازندران حضور یافت و ضمن بازدید میدانی از واحدهای تولیدی و صنعتی، در جریان مشکلات صنعتی، معدنی و تجاری این استان قرار گرفت. در این بازدیدها استاندار، مازندران، نمایندگان مجلس و نمایندگان معاونت‌های مختلف وزارت صمت حضور داشتند. قرار است در پایان این سفر، گزارشی به وزیر صنعت، معدن و تجارت ارائه شود.

تذکره نمایندگان به دولت برای اختصاص ودیعه مسکن به اقشار نیازمند

نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: تعدادی از نمایندگان مجلسی نوشتند مبنی بر اینکه وضعیت مسکن مردم اسفبار است و دولت باید به تعهدات خود عمل کند. علی‌نیکزاد اظهار داشت: نمایندگان در این مطلب عنوان کرده‌اند دولت موظف است به مردم ودیعه مسکن دهد اما جز موارد اندک، به اکثر خانواده‌ها ودیعه مسکن داده نشده و لازم است به دولت و وزارت راه و شهرسازی تذکر داده شود که به تعهدات خود عمل کنند.

گزارش واقعی قیمت مسکن بزودی منتشر می‌شود

معاون وزیر راه و شهرسازی در پاسخ به این پرسش که چرا طی ماه‌های مرداد و شهریور امسال گزارش متوسط قیمت مسکن از سوی وزارت راه و شهرسازی منتشر نشده و آیا این عدم انتشار با هدف کنترل قیمت‌ها صورت گرفته است، اظهار کرد: بر اساس قولی که داده‌ام، بزودی متوسط قیمت مسکن ۲۹ استان کشور اعلام خواهیم کرد.

محمود محمودزاده بیان کرد: اگر در تهران عدد منطقه یک را از متوسط قیمت مسکن خارج کنیم، متوسط قیمت مسکن پایتخت به ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان خواهد رسید. وی گفت: بر اساس بررسی‌های صورت گرفته در ۷ استان کشور (در شهرهای مرکز استان) متوسط قیمت مترمربع واحد مسکونی (طی مرداد ۹۹) ۵٫۵ میلیون تومان بوده است. در ۱۹ استان متوسط قیمت مسکن زیر ۱۰ میلیون تومان، در ۲ استان بالای ۱۰ میلیون و زیر ۱۵ میلیون تومان و فقط در یک استان (شهر تهران) متوسط قیمت مسکن بالای ۲۰ میلیون تومان بوده است. محمودزاده با تأکید بر اینکه در ۲۶ استان کشور متوسط قیمت مسکن زیر ۱۰ میلیون تومان است، اضافه کرد: اگر برای این استان‌ها متوسط گیری کنیم، متوسط قیمت مسکن کشور ۲۴ میلیون تومان نیست بلکه ۱۰ تا ۱۲ میلیون تومان خواهد بود.

اتمام بررسی طرح جهش تولید دانش‌بنیان در کمیسیون صنایع مجلس

سختگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در تشریح نشست سه‌شنبه ۸ مهرماه کمیسیون صنایع و معادن، گفت: دستور کار نخست کمیسیون بررسی جزئیات طرح «جهش تولید دانش‌بنیان» با حضور نمایندگان دولت و مرکز پژوهش‌های مجلس بود که با رأی نمایندگان جزئیات آن تصویب شد و آماده ارسال به صحن علنی مجلس است. حجت‌الله فیروزی در تشریح مواد طرح جهش تولید دانش‌بنیان، افزود: براساس این طرح هزینه‌های تحقیق و توسعه در شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان اعتبار مالیاتی این شرکت‌ها اختصاص داده می‌شود، به این معنا که هزینه‌های تحقیق و توسعه به عنوان مالیات پرداختی در نظر گرفته خواهد شد. نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به عنوان عضو ثابت ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در این طرح شناسایی شده است، اضافه کرد: واردات ماشین‌آلات خط تولید که پیش از این از معافیت مالیاتی برخوردار بود به منظور حمایت از تولید داخلی، مشمول پرداخت مالیات می‌شود؛ همچنین قرار شد ۵۰ درصد درآمدهای ناشی از ورود ماشین‌آلات برای توسعه به شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص یابد.